

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Jany Henčekovej, PhD. v právnej veci navrhovateľky **M. R.** proti odporkyni **Sociálnej poisťovni, ústrediu** v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8, **o neprávom vyplatený invalidný dôchodok**, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 9. júna 2009, č. k. 4Sd 173/08-22, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove z 9. júna 2009, č.k. 4Sd 173/08-22, **potvrďuje**.

Účastníkom konania náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom z 9. júna 2009, č.k. 4Sd 173/08-22, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo X. zo dňa 4. septembra 2008, ktorým podľa § 107 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov a § 259 zák.č. 461/2003 Z.z. uložila navrhovateľke povinnosť vrátiť neprávom vyplatený invalidný dôchodok za obdobie od 25. novembra 1996 do 20. januára 2000 v celkovej sume 86 995 Sk.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd napadnuté rozhodnutie považoval za zákonné. Podľa názoru krajského súdu bolo v konaní preukázané, že navrhovateľka nesplnila povinnosť uloženú jej zákonom a neohlásila odporkyni, že poberá rodičovský príspevok ako rozhodnú skutočnosť pre trvanie nároku na trvanie nároku na výplatu invalidného dôchodku zvýšeného z dôvodu jediného zdroja príjmu dôchodcu, na ktorý je odkázaný aj jeho rodinný príslušník. Navrhovateľka v priebehu konania nepredložila žiaden dôkaz, ktorým by tvrdenia odporkyne vyvrátila.

Proti rozsudku krajského súdu podala včas odvolanie navrhovateľka, ktorá namietala, že odporkyňa sa doposiaľ nevyjadrila z čoho jej bol vypočítaný invalidný dôchodok a že svoju ohlasovaciu povinnosť si riadne splnila a nevie o žiadnom porušení zákona. Poukazovala na skutočnosť, že je živiteľkou rodiny, je rozvedená a stará sa o dve maloleté deti. Chybu podľa jej názoru urobila pracovníčka na úrade.

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľky nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné.

Dávky dôchodkového zabezpečenia, priznané podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, sa považujú po 31. decembri 2003 za dávky podľa tohto zákona, a to v sume, v akej patrili k 31. decembru 2003; ak nárok na výplatu týchto dávok trval k 31. decembru 2003, dávky sa vyplácajú aj po tomto dni za podmienok ustanovených predpismi účinnými do 31. decembra 2003, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 260 ods. 1 veta prvá zákona č. 461/2003 Z.z.).

V zmysle § 106 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov príjemca dávky je povinný písomne ohlásiť príslušnému orgánu sociálneho zabezpečenia do ôsmich dní zmeny v skutočnostiach rozhodných pre trvanie nároku na dávku, jej výšku a výplatu.

Podľa § 107 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov príjemca dávky, ktorý nesplnil niektorú jemu uloženú povinnosť,

prijímal dávku alebo jej časť, hoci vedel alebo musel z okolností predpokladať, že sa vyplatila neprávom alebo vo vyššej výmere, ako patrila, alebo vedome inak spôsobil, že dávka alebo jej časť sa vyplatila neprávom alebo vo vyššej výmere, ako patrila, je povinný vrátiť dávku alebo jej časť odo dňa, od ktorého nepatrila vôbec alebo v poskytovanej výške; to platí najmä vtedy, keď nesplnil ohlasovaciu povinnosť, dávku vylákal alebo zamlčal niektorú rozhodnú skutočnosť.

Podľa § 54 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov ak je na starobný dôchodok alebo na invalidný dôchodok, ktorý nedosahuje 1,1-násobok úhrnu súm životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom a ďalšiu spoločne posudzovanú plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom, odkázaný aj rodinný príslušník poberateľa takéhoto dôchodku, zvyšuje sa tento dôchodok na 1,1-násobok tejto sumy. Ak poberateľ takéhoto dôchodku alebo jeho rodinný príslušník má aj iný dôchodok alebo iný príjem a úhrn dôchodkov alebo úhrn dôchodku, prípadne dôchodkov a iných príjmov nedosahuje 1,1-násobok úhrnu súm životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom a ďalšiu spoločne posudzovanú plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom, zvyšuje sa dôchodok tak, aby úhrn dôchodkov alebo úhrn dôchodku, prípadne dôchodkov a iných príjmov sa rovnal 1,1-násobku úhrnu súm životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom a ďalšiu spoločne posudzovanú plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom.

Podľa § 4 vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 290/1994 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o sociálnom zabezpečení (ďalej len „vykonávacia vyhláška“) na účely nároku na úpravu dôchodku, ktorý je jediným zdrojom príjmu, sa iným príjmom rozumie napríklad rodičovský príspevok.

Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že navrhovateľke bol priznaný invalidný dôchodok od 1. decembra 1991, ktorý bol upravený podľa ustanovenia § 54 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov z dôvodu jediného zdroja príjmu navrhovateľky a odkázaného rodinného príslušníka (dieťa navrhovateľky - syn P., nar. 7.7.1985). Dôchodok ako jediný zdroj príjmu bol navrhovateľke postupne zvyšovaný na základe novostanovených súm životného minima a preukázaného iného príjmu (výživné, rodičovský príspevok na dcéru A., nar. 13. novembra 1993). Podaním z 5. januára 2000, doručeným odporkyni dňa 11.

januára 2000, navrhovateľka oznámila aktuálnu výšku svojich príjmov – výživné na deti P. (400 Sk), A. (300 Sk) a M. (300 Sk). Následným šetrením odporkyňa zistila, že navrhovateľke sa dňa 25. novembra 1996 narodil syn M. a od uvedeného dňa jej bol priznaný rodičovský príspevok, poberanie ktorého navrhovateľka odporkyni neoznámila.

Invalidný dôchodok navrhovateľky bol zvýšený z dôvodu jediného zdroja príjmu navrhovateľky a jej rodinných príslušníkov. S ohľadom na iné preukázané príjmy, ktorými sú aj výživné a rodičovský príspevok na dieťa, povinnosťou navrhovateľky bolo v súlade s ustanovením § 106 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. v spojení s § 260 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. tieto príjmy, resp. zmenu v ich výške oznámiť odporkyni v zákonom stanovenej 8-dňovej lehote. Z podaní navrhovateľky vyplýva, že o tejto povinnosti vedela, bola si vedomá za akých podmienok jej bol dôchodok zvýšený z dôvodu jediného zdroja príjmu a že má oznámiť všetky zmeny v rozhodných skutočnostiach.

Ani odvolací súd nemohol akceptovať tvrdenia navrhovateľky, že všetky rozhodné skutočnosti hlásila, keďže svoje tvrdenia nepreukázala a ani žiaden dôkaz preukazujúci jej tvrdenia nepredložila. **Povinnosťou navrhovateľky bolo oznámiť** rozhodné skutočnosti, teda aj **priznanie rodičovského príspevku na syna M.**, nar. 25. novembra 1996 príslušnému orgánu sociálneho zabezpečenia, to znamená **Sociálnej poisťovni, ústrediu Bratislava** ako orgánu, ktorý jej invalidný dôchodok vyplácal a ako jediný bol oprávnený posudzovať trvanie nároku na zvýšenie dôchodku z dôvodu jediného zdroja príjmu. Takéto oznámenie príslušnému orgánu nie je možné nahradiť tým, že navrhovateľka oznámila určité skutočnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Poprade, resp. pobočke Sociálnej poisťovne v Poprade.

V konaní o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu vo veci dôchodkového zabezpečenia súd preskúmava zákonnosť konkrétneho rozhodnutia proti ktorému smeruje opravný prostriedok podaný navrhovateľom. Predmet súdneho konania je teda vymedzený tým, čo bolo predmetom rozhodnutia napadnutého opravným prostriedkom. Inými nárokmi, než boli riešené napadnutým rozhodnutím, sa súd zaoberať nemôže. Odvolací súd sa nemohol zaoberať námietkou navrhovateľky, že odporkyňa sa doposiaľ nevyjadrila, z čoho bol vypočítaný jej invalidný dôchodok, lebo rozhodnutie o priznaní invalidného dôchodku z 2. decembra 1991 je právoplatné (navrhovateľka možnosť podať návrh na jeho preskúmanie v zákonom stanovenej lehote nevyužila a správnosť tohto rozhodnutia nenamietala).

Odvolací súd nezistil dôvody, ktoré by spochybňovali zákonnosť rozhodnutia odporkyne z 9. júna 2009, preto podľa § 219 O.s.p. rozsudok krajského súdu potvrdil.

Účastníkom konania odvolací súd nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania, keďže navrhovateľka v odvolacom konaní nebola úspešná a odporkyňa nemá nárok na náhradu trov konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 27. októbra 2010

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Anna Koláriková